COMMUNICATIEPLAN UBO-REGISTER

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Naar schatting van de KVK zal de vulgraad van het UBO-register op 27 maart 2022 de 50% niet overstijgen. Daarbij zal de vulling nog 1,5 tot 2 jaar in beslag nemen. De handhavingscapaciteit is daarbij beperkt ten opzichte van dergelijke aantallen. De analyse is dat het gebrek aan urgentie in de periode voor de deadline de belangrijkste oorzaak is voor de lage respons op de aanschrijvingen en daarmee de achterblijvende registraties. Het verstrijken van de deadline brengt hier verandering in. Dit communicatieplan beschrijft de acties die in het licht hiervan kunnen worden genomen.

1.2 Doel

Organisatiedoelstelling: Bevorderen registratie en gebruik van het UBO-register.
Deelvragen:

1. Hoe zorgen we dat het register voldoende gebruikt wordt?
2. Hoe zorgen we voor extra inschrijvingen in het register?

De effectiviteit van het UBO-register is enerzijds afhankelijk van de data. Dit hangt samen met de vulgraad. Anderzijds is het afhankelijk van voldoende gebruik daarvan, dit hangt – naast de wettelijke verplichting - samen met de perceptie ten aanzien van het register. De acties in dit communicatieplan moeten bijdragen aan deze doelstellingen.

2 Perceptie

Ter ondersteuning van een bruikbaar register is het van belang communicatielijnen te formuleren. Deze kunnen zowel reactief als proactief ingezet worden.

2.1 Communicatielijn

Algemene lijn (Rijksoverheid)

- Sinds 27 september 2020 is er een UBO-register in Nederland. Dit register moet bijdragen aan het bestrijden van witwassen. Het moet transparant maken wie achter juridische entiteiten zitten en daarmee verhulling door criminelen en fraudeurs voorkomen.
- Bestaande juridische entiteiten hadden 18 maanden de tijd om hun uiteindelijk belanghebbenden in te schrijven, tot 27 maart 2022.
- Entiteiten opgericht na 27 september 2020 moesten direct bij oprichting de UBO's opgeven;
- Alle al bestaande registratieplichtige juridische entiteiten zijn tweemaal aangeschreven met de oproep de UBO's in het register te registreren. Daarnaast is contact gezocht en informatie geboden aan/met diverse koepelorganisaties. Ook is de informatievoorziening vanuit de KVK continu bijgewerkt en zijn de processen verder geoptimaliseerd.
- Hoewel veel juridische entiteiten al aan de registratieplicht hebben voldaan, moeten velen anderen dit nog doen.
- Het is een bewogen tijd geweest (corona) en daardoor is er begrip dat ondernemers andere zaken aan hun hoofd hadden. Tegelijkertijd is van groot belang dat juridische entiteiten die niet hebben ingeschreven, dit alsnog te doen omdat:
    - Het UBO-register een belangrijk middel is voor AML/CFT. Binnen- en buitenlandse criminelen verschuilen zich achter Nederlandse juridische entiteiten. Dit blijkt onder meer uit de NRA-witwassen 2019 en het recente rapport van de Commissie Doorstroomvennootschappen. Het UBO-register is een belangrijk middel voor opsporing, poortwachters en maatschappelijke organisaties om misbruik te bestrijden. Het belang wordt ook internationaal onderschreven (FATF, UNGASS/FACTI, petitie van TI).
    - De aanpak van verhulling promoot ook een gelijk speelveld voor ondernemers. Oneerlijke concurrentie van fraudeurs en andere criminelen wordt hiermee bestreden.
- Entiteiten die hun UBO's niet hebben geregistreerd zijn in overtreding van de wet. Hiertegen wordt handhavend opgetreden. De handhaving zal zoveel mogelijk risico-gebaseerd plaatsvinden, rekening houden met ML/TF-risico's. Dit kan leiden tot een boete of in uitzonderlijke gevallen een strafrechtelijk traject. Een entiteit ontvangt voordat een beote wordt opgelegd een waarschuwing met een korte termijn om alsnog in te schrijven.

- De meeste juridische entiteiten zijn te goeder trouw, en hoe meer entiteiten zich registreren hoe meer de handhaving zich kan richten op die partijen waar de meerwaarde het hoogst is: de witwassers die zich achter entiteiten verschuilen
- De overheid en de verschillende betrokken partijen, waaronder de KVK en BEH, zullen vanuit de respectievelijke rollen de komende tijd verschillende stappen nemen om juridische entiteiten te stimuleren tot registratie. Dit bestaat uit communiceren, informeren en ondersteunen, en zo nodig handhaving.
- Deze acties moeten de vulling en daarmee transparantie over juridische entiteiten gaan vergroten. Gezien de omvang van nog te registreren partijen zal de vulling alleen al qua verwerking van opgaven nog ruim een jaar gaan duren.

Vulling (KVK)

- Op 27 september 2020 is het UBO-register in werking getreden. Bestaande juridische entiteiten hebben een periode van 18 maanden, tot 27 maart 2022, gehad om te registreren.
- Entiteiten opgericht na 27 september 2020 moesten direct bij oprichting de UBO's opgeven;
- Alle al bestaande registratieplichtige juridische entiteiten zijn tweemaal aangeschreven met de oproep de UBO's in het register te registreren. Daarnaast is contact gezocht en informatie geboden aan/met diverse koepelorganisaties. Ook is de informatievoorziening vanuit de KVK continu bijgewerkt en zijn de processen verder geoptimaliseerd.
- Hoewel veel juridische entiteiten al aan de registratieplicht hebben voldaan, moeten velen anderen dit nog doen.
- Het is van belang dat entiteiten die niet geregistreerd hebben dat alsnog doen. Omdat:
    - Het UBO-register een belangrijk middel is voor AML/CFT. Binnen- en buitenlandse criminelen verschuilen zich achter Nederlandse juridische entiteiten. Dit blijkt onder meer uit de NRA-witwassen 2019 en het recente rapport van de Commissie Doorstroomvennootschappen. Het UBO-register is een belangrijk middel voor opsporing, poortwachters en maatschappelijke organisaties om misbruik te bestrijden. Het belang wordt ook internationaal onderschreven (FATF, UNGASS/FACTI, petitie van TI).
    - De aanpak hiervan promoot ook een gelijk speelveld voor ondernemers. Oneerlijke concurrentie van fraudeurs en andere criminelen wordt hiermee bestreden.
- Daarbij kan handhaving plaatsvinden. Dat begint met een brief, maar kan leiden tot vervelende sancties, zoals een boete of last onder dwangsom.
- De KVK zal tezamen met de verschillende betrokken organisaties de komende tijd diverse stappen zetten om het inschrijfproces en informatievoorziening verder te optimaliseren, en om juridische entiteiten aan te sporen om te registreren en te ondersteunen in het opgaveproces.

Met opmerkingen 5.1.2.e: @KVK: voorzet gedaan obv algemene lijn: hoe ziet de vulling eruit/status, wat zijn de verantwoordelijkheden, waaronder aansporing tot voldoening aan registratieplicht

Handhaving (BEH)

- Entiteiten die hun UBO's niet hebben geregistreerd zijn in overtreding van de wet. Handhaving kan plaatsvinden naar aanleiding van signalen van de KVK.
- Dit begint met een brief, maar kan leiden tot een boete of last onder dwangsom. In uitzonderlijke gevallen kan zelfs een strafrechtelijk traject volgen met een eventuele gevangenisstraf.
- De handhaving zal zoveel mogelijk risico-gebaseerd plaatsvinden, rekening houden met ML/TF-risico's.
- De meeste juridische entiteiten zijn te goeder trouw, en hoe meer entiteiten zich registreren hoe meer de handhaving zich kan richten op die partijen waar de meerwaarde het hoogst is: de entiteiten die aantrekkelijker voor witwassers lijken te zijn om zich achter te verschuilen.

Met opmerkingen 5.1.2.e: @BEH: jullie input verwerkt tezamen met algemene lijn

2.2 Inzet communicatielijnen

Reactief

De communicatielijnen kunnen reactief ingezet worden bij de beantwoording van vragen, bijvoorbeeld vanuit de Kamers of vanuit de media. In dat kader is het ook van belang om Q&A's te hebben om te hanteren bij eventuele vragen.

- **Wanneer**: Q1 2022
- **Wie**: BEH, KVK
- **Kosten**: n.v.t.

Proactief

Kamerbrief

De deadline van 27 maart 2022 volgt uit de wet en is daarmee door de Kamers vastgesteld. In het licht hiervan ligt het voor de hand de Kamers te informeren over de stand van zaken van de vulling omstreeks het verstrijken van de deadline (conform de algemene lijn). Hiermee wordt een goede informatievoorziening naar de Kamers geborgd. Daarbij kan proactief informeren reeds bij voorbaat eventuele vragen vanuit de Kamer tegemoet komen, en geeft het meer ruimte om de stand van zaken in de totaliteit, inclusief relevante nuances, toe te lichten.

- **Wanneer**: Kort na 27 maart 2022
- **Wie**: FIN, JenV en EZK.
- **Kosten**: n.v.t.

Persbericht

Kort na de Kamerbrief kan een persbericht gepubliceerd worden in de vorm van een interview, waarin de stand van zaken van implementatie wordt weergegeven aan de hand van een aantal vragen met antwoorden. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij bovenstaande lijn. Een dergelijk persbericht is van belang in het kader van goede voorlichting, maar ook om juridische entiteiten te bewegen alsnog te registreren, te informeren over de handhaving, en eventuele zorgen of misverstanden weg te nemen. Ten aanzien van dit laatste kan aandacht worden besteed aan onder meer: openbaarheid en privacymaatregelen, maar ook over de nut- en noodzaak van registratie.

Dit persbericht zal vanuit de Rijksoverheid (communicatie FIN/JenV/EZK) opgesteld en gedeeld worden met verschillende media.

- **Wanneer**: Kort na 27 maart 2022 (na verzending Kamerbrief)
- **Wie**: Rijksoverheid (FIN, JenV en EZK)
- **Kosten**: n.v.t.

2.3 Terugmelden op non-respons

In de ISG van 9 december is besproken dat terugmelden op non-respons niet is vereist. Het is van belang dit te communiceren om onnodig werk en daarmee weerstand te voorkomen bij Wwft-instellingen en bevoegde autoriteiten. Dit vereist wel afstemming met toezichthouders. Daarnaast kunnen de toezichthouders ingezet worden om dit te communiceren naar Wwft-instellingen. Voorts kan dit alsdan vermeld worden op de website van de KVK. De communicatie met de bevoegde autoriteiten vindt plaats vanuit respectievelijk FIN, JenV en BEH (Belastingdienst).

- **Wanneer**: Q1 2022
- **Wie**: FIN, JenV, BEH, KVK
- **Kosten**: n.v.t.

3 Vulling

Het is van belang om de maandelijkse registraties na de deadline voldoende op peil te houden. Communicatie is hierin van belang, naast handhavingsinzet.

Passief

Website Kamer van Koophandel

De inschrijving van UBO's vindt plaats via de website van de KVK. Daarnaast is dit een belangrijke bron van informatie over het inschrijfproces en gebruik van het UBO-register. Om registratie te stimuleren is het van belang barrières weg te nemen bij ondernemers. Kernonderdeel hiervan is het effectief inspelen op vragen en het bieden van doelgerichte informatie over het vaststellen en registreren van de UBO's. Daarom is het van belang de website te blijven actualiseren.

- **Wanneer**: doorlopend

- **Wie**: KVK
- **Kosten**: n.v.t.

Website Rijksoverheid
De website van de Rijksoverheid bevat onder meer informatie over het doel, de registratieplicht en de openbaarheid. Het bereik is relatief beperkt (40.000 unieke weergaven over 2021). Toch kan het een bron zijn voor organisaties die informatie zoeken. De website wordt geüpdatet met: i) expliciete verwijzing naar (verstreken) deadline; ii) oproep te registreren en consequenties van dit niet doen; iii) nadere – concretere - uitleg over belang register.

- **Wanneer**: januari 2022, update in april 2022
- **Wie**: FIN
- **Kosten**: n.v.t.

<u>Actief</u>

Betrekken Wwft-instellingen en toezichthouders
Wwft-instellingen, zoals banken en notarissen zijn belangrijke gebruikers van het UBO-register. Indien een registratieplichtige cliënt niet is ingeschreven in het UBO-register heeft dit consequenties voor de Wwft-instelling. Deze juridische entiteit voldoet dan immers niet aan een wettelijke plicht. Deze factoren brengen met zich mee dat de Wwft-instelling belang heeft bij een (goede) inschrijving van haar cliënten. De Wwft-instellingen kunnen als volgt worden betrokken:

- **Contact Wwft-instellingen**: Er wordt in overleg getreden met (koepels van) Wwft-instellingen over: i) hoe cliënten hierover proactief benaderd kunnen worden; ii) hoe om te gaan met cliënten die niet aan de registratieplicht hebben voldaan.
- **Leidraad Wwft**: in de leidraad Wwft van het ministerie van Financiën wordt opgenomen dat het niet voldoen aan de registratieplicht betekent dat een wettelijke verplichting niet wordt nagekomen. Dat is een relevante factor voor het risicogebaseerde clientonderzoek.
- **Communicatie toezichthouders**: met de relevante toezichthouders zal worden bezien of gecommuniceerd kan worden over de consequenties van een ontbrekende registratie voor Wwft-instellingen, en het verhoogde risico dat hiervan uitgaat. Daarbij zal met de toezichthouders op domicilieverleners en trustkantoren (DNB/BtWwft) in contact worden getreden, om deze instellingen middels de toezichthouders te wijzen op registratieplicht voor de door hen beheerde entiteiten.

- **Wanneer**: Q1-Q2 2022
- **Wie**: FIN en JenV ism toezichthouders Wwft
- **Kosten**: n.v.t.

Betrekken koepelorganisaties dienstverleners en (overige) juridische entiteiten
Eind 2021 zijn verschillende koepelorganisaties van dienstverleners en juridische entiteiten benaderd met een informatiepakket over het UBO-register en de registratieplicht. Deze organisaties zijn van belang omdat ze een aanspreekpunt en vraagbaak zijn van de achterban, en spelen derhalve een belangrijke rol in het stimuleren tot registratie over te gaan. Bij deze organisaties wordt nagegaan of en hoe zij het informatiepakket hebben gebruikt, en of er nog aanvullende informatie nodig is. Voorts zullen deze organisaties na de deadline benaderd worden met informatie over de verstreken registratieplicht en het verzoek de achterban te bewegen om aan de registratieplicht te voldoen. Koepels hebben belang hun achterban voor boetes te behoeden, dienstverleners kunnen hun diensten aanbieden ten behoeve van de registratie of hebben een algemeen belang bij het onderhouden van de zakelijke relatie.

- **Wanneer**: Januari 2022 (reflectie), april 2022 (informeren deadline)
- **Wie**: FIN
- **Kosten**: n.v.t.

Betrekken (koepelorganisaties) ondernemers
Er zijn verschillende contacten tussen koepelorganisaties van ondernemers (VNO-NCW, FBNed, MKB Nederland) en EZK. Deze contacten kunnen ingezet worden om ondernemers te stimuleren te registreren. EZK zal in contact treden met VNO NCW, MKBN, FBNed om te bespreken of zij een

bijdrage kunnen en willen leveren aan bevordering opgaven. Deze vertegenwoordigers van ondernemers hebben een belang hun achterban te behoeden voor boetes en om een gelijk speelveld tussen ondernemers te bevorderen.

- **Wanneer**: Q1 2022
- **Wie**: EZK
- **Kosten**: n.v.t.

4 Overwogen acties

Onderstaande acties zijn overwogen, maar worden vooralsnog niet als (zelfstandig) middel gezien om in te zetten.

Reclame
Betaalde reclame kan als middel ingezet worden om een grote groep partijen te gebruiken. Hiertoe zijn verschillende opties overwogen:

Generieke (Postbus 51) campagne: Een dergelijke generieke campagne zou een groot publiek bereiken. Echter zijn de kosten hiervan aanzienlijk (ruwe schatting EUR 800.000/900.000 afhankelijk van de inzet), daarnaast is er een kritisch selectiemechanisme als het gaat om overheidscommunicatie middels Postbus 51 om een wildgroei aan campagnes te voorkomen. Daarbij wordt onder meer rekening gehouden met de omvang van het maatschappelijk belang en of de boodschap voldoende universeel is (denk hierbij aan een campagne over rijden onder invloed). Dit lijkt voor de UBO-registratieplicht derhalve geen geschikt middel.

Gerichte campagne: Voor een gerichte campagne wordt nog bezien of via een mediabedrijf banners op verschillende websites ingezet kunnen worden waar (bepaalde type) entiteiten actief zijn. Over deze optie vindt nog overleg plaats tussen communicatieafdelingen van de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën. De vraag is nog op welk moment een dergelijk instrument zinnig zou zijn en wat de kosten hiervan zijn.

Communicatie over handhavingsacties
De communicatie over de start van de handhaving kan meegenomen worden in de communicatielijn, als onderdeel van de bredere voorlichting over de stand van zaken (2.2). Separate algemene communicatie over de handhaving (dat wil zeggen buiten de gerichte communicatie in het kader van de handhaving), ligt niet voor de hand. De inschatting is dat een te expliciete nadruk op handhaving, weerstand tot gevolg zal hebben. Communicatie over handhaving past in dat kader beter in het bredere verhaal, waarin ook aandacht wordt besteed aan de stappen die reeds gezet zijn om juridische entiteiten te bewegen te registreren, en de termijn van 18 maanden (zie 2.1).

Gerichte aanschrijfbrieven
Juridische entiteiten hebben voor het verstrijken van de deadline van 27 maart twee brieven gehad, een aanschrijfbrief en een rappelbrief. Een brief is een goed middel om de doelgroep direct aan te spreken. Evenwel is de respons tot vooralsnog beperkt, en is de verwachting dat een gerichte aanschrijfbrief na het verstrijken van de deadline weinig effect zal sorteren, mede in het licht van de daarmee gemoeide kosten. Een gerichte brief kan mogelijk wel ingezet kunnen worden, indien er een specifieke boodschap is die gecommuniceerd dient te worden (buiten de registratieplicht). Vooralsnog is dat echter niet voorzien.